

**UCHWAŁA NR XXI.110.2012
RADY GMINY BARUCHOWO**

z dnia 18 czerwca 2012 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla Gminy
Baruchowo**

Na podstawie art. 2 ust. 4 pkt 1 w zw. z ust.1 i 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.¹⁾), art. 7 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 późn. zm.²⁾) i § 4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. 2011r. Nr 24, poz.128) uchwała się, co następuje :

§ 1. Uchwała się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla Gminy Baruchowo, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baruchowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 18 czerwca 2012 r.

Przewodniczący Rady
Gminy Baruchowo

Jarosław Komorek

¹⁾ zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. 2011 r. Nr 122, poz. 696

²⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675 i Nr 40, poz. 230 oraz z 2011 r. Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 21, poz. 113, Nr 217, poz. 1281 i Nr 149, poz. 887.

**PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
NA LATA 2012-2015
DLA GMINY BARUCHOWO**

Spis treści:

I.	Wprowadzenie	3
II.	Diagnoza obszaru objętego Programem	5
III.	Adresaci programu	6
IV.	Cele i sposoby realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.....	6
1.	Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym	6
1.1.	Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu	6
1.2.	Zapobieganie zaburzeniom psychicznym	7
1.3.	Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi	7
1.4.	Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego	7
2.	Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.....	7
2.1.	Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej	7
2.2.	Koordinacja różnych form opieki i pomocy	7
V.	Sposoby realizacji Programu	8
VI.	Źródła finansowania	8
VII.	Wskaźniki monitoringu	8
VIII.	Sposób sprawozdawczości	9
IX.	Prognozowane efekty	9
X.	Podsumowanie	9

I. Wprowadzenie

Światowa Organizacja Zdrowia w konstytucji z 1948 roku określa zdrowie jako „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko jako brak choroby lub zniepełnienia”. Zdrowie psychiczne jest nieodłącznym elementem zdrowia człowieka. Dostrzegając pilną potrzebę ochrony zdrowia psychicznego Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 28 grudnia 2010 roku przyjęła Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego. Istotnym celem tego programu jest promocja zdrowia i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienie wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Również ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r (Dz. U. Nr 11, poz. 535 z późn. zm.) wskazuje organy administracji samorządowej jako odpowiedzialne za zapewnienie ochrony zdrowia psychicznego.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 oparty jest na zasadzie integracji działań, na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowia psychicznego.

Ochrona zdrowia może być realizowana przez różne podmioty i w różnych miejscach, począwszy od zakładów opieki zdrowotnej, poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną. Działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mają więc tym większe szanse powodzenia im więcej jednostek, grup społecznych w nim uczestniczy. Przyjmuje się, że współpraca w każdej dziedzinie wymaga inicjatyw, zrozumienia i wzajemnego zainteresowania. Dlatego też w działaniach na rzecz zdrowia psychicznego liczy się każdy mieszkaniec indywidualnie oraz grupowo, rodziny, pracownicy zakładów pracy i cała społeczność lokalna. Stan zdrowia psychicznego społeczeństwa zależy w dużej mierze od tego, jaki prowadzą styl życia oraz co robią, aby swoje zdrowie zachować i chronić.

Na podstawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego ustalono, że zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się:

styl życia – ok. 50 % udziału,

środowisko fizyczne (naturalne oraz tworzone przez człowieka) i społeczne życia, pracy, nauki – ok. 20 %,

czynniki genetyczne (dziedziczne predyspozycje wrodzone, cechy systemu immunologicznego) – ok. 20 %,

działalność służby zdrowia – ok. 10 %.

Do ważnych przesłanek zachowania zdrowia należą także warunki społeczno-ekonomiczne.

Ochrona zdrowia psychicznego rozpatrywana jest więc jako strategia zdrowego stylu życia, której niejako twórcą jest każdy człowiek, za którą jesteśmy odpowiedzialni my sami, a nie tylko system opieki zdrowotnej.

Wizja ta uświadamia nam konieczność zmiany sposobu myślenia o tym, kto jest odpowiedzialny za zdrowie jednostki i społeczeństwa, wzięcia odpowiedzialności za własne zdrowie, poprzez modyfikację zachowań i stylu życia.

W ochronie zdrowia psychicznego przywiązuje się ogromną wagę do jednostkowej odpowiedzialności za zdrowie człowieka. Każdy człowiek dokonuje w codziennym życiu wyborów, które bądź szkodzą zdrowiu, bądź je wspomagają. Rodzaj podejmowanych decyzji zależy niewątpliwie od człowieka. To jednak, jakie ma możliwości wyboru, uzależnione jest już od szeregu czynników, na które często sam nie ma wpływu.

Promocja zdrowia jest więc procesem zmierzającym do zachowania zdrowia. Działania promocyjne i profilaktyczne często w mniejszym lub większym stopniu zachodzą na siebie.

Profilaktyka – jest jedną z procedur ingerowania w rzeczywistość społeczną i świadomość kształtowania rozwoju tej rzeczywistości.

I. Diagnoza obszaru objętego programem.

Gminę Baruchowo zamieszkuje według stanu na dzień 31.12.2011r. 3590 mieszkańców. Z dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie wynika iż z pomocy społecznej w różnej formie w roku 2011 korzystało 240 rodzin w tym 481 osób. Wśród osób korzystających z pomocy społecznej w różnej formie 59 osób to osoby chore psychicznie, a w tym upośledzone umysłowo 42 osoby. W odniesieniu do przytaczanej wcześniej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, może efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. Z obserwacji wynika iż duża ilość osób mających problemy psychicznie nie korzysta z pomocy społecznej. Tak więc nie jest znana dokładniejsza liczba osób chorych psychicznie na terenie gminy. Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia wynika, że w okresie od 1990r do 2007r wskaźnik rejestrowanego rozpowszechniania zaburzeń psychicznych wzrósł o 119%. Należy przypuszczać iż w gminie Baruchowo wskaźnik ten jest bardzo podobny.

Na terenie gminy Baruchowo funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który świadczy pomoc osobom chorym w tym także osobom psychicznie chorym. W NZOZ w Kłótnie jest lekarz o specjalności psychiatra.

Działający na terenie gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomoc w miarę swych możliwości w różnej formie dla wszystkich mieszkańców w tym także mającym problemy ze zdrowiem psychicznym.

Punkt Konsultacyjny funkcjonujący cztery razy w miesiącu w swych działaniach jest skierowany na pomoc między innymi osobom mającym problemy ze zdrowiem psychicznym.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Czarnem jest jednostką pobytu dziennego o zasięgu lokalnym przeznaczony dla 20 osób dorosłych i małoletnich powyżej 16 roku życia z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonymi umysłowo, które nie wymagają leczenia szpitalnego zamieszkałych na terenie gminy oraz spoza terenu gminy Baruchowo.

Na terenie gminy funkcjonuje również Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z łączną liczbą miejsc 44.

II. Adresaci programu

Głównymi adresatami przedsięwzięć i inicjatyw zmierzających do poprawy stanu zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym są:

wszyscy mieszkańcy Gminy Baruchowo,

Zespół Szkół i Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji z terenu gminy Baruchowa,

Urząd Gminy Baruchowo,

uczniowie, wychowankowie.

Zachowania zdrowotne przejawiają się wskutek np. wzorów rodzinnych, tradycji, mody, niewiedzy, przyzwyczajenia, itp. Stąd działania zawarte w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego zostały tak sformułowane, by położyć nacisk na działania zapobiegawcze, dotyczące w szczególności profilaktyki przeciwdziałające zachowaniom szkodliwym dla zdrowia psychicznego i fizycznego.

Ze względu na to, że pragniemy przede wszystkim promować zdrowie i polepszać działania, zostały one skoncentrowane głównie na placówkach oświatowych.

Promowanie właściwych zachowań życia w odniesieniu do dzieci i młodzieży, szczególnie w środowisku nauczania i wychowania należy uznać za zadanie pierwszoplanowe. Nasze dzieci

i młodzież i właściwe przekazane wzorce postępowania, to początek zdrowego odpowiedzialnego społeczeństwa.

III. Cele i sposoby realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

prorowadzenie kampanii informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, zgodnie z potrzebami i aktualną sytuacją zdrowotną,

prorowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych,

prorowadzenie działań skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych promujących styl życia korzystny dla zdrowia psychicznego,

współpraca z instytucjami działającymi na rzecz zdrowia psychicznego.

Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

wprowadzenie wczesnej diagnostyki i interwencji na terenie gminy,

zapobieganie przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym wg przyjętego programu.

Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

prorowadzenie kampanii informacyjnych, której celem jest wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi,

organizowanie uroczystości, i innych spotkań o charakterze integracyjnym,

współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz integracji.

Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych z zakresu porad psychologicznych i psychiatrycznych,

współpraca z instytucjami w celu udzielenia wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

zwiększenie dostępności i zmniejszenie nierówności w dostępie do udzielania bezpłatnych świadczeń w zakresie porad psychiatrycznych w ramach usług kontraktowych przez NZOZ w Kłótnie,

Koordinacja różnych form opieki i pomocy.

powołanie zespołu koordynującego do koordynowania, monitorowania oraz oceny realizacji programu.

IV. Sposób realizacji Programu

W celu koordynacji realizacji wskazanych wyżej zadań będzie powołanie przez Wójta Gminy Baruchowo zespołu koordynacyjnego dla oceny realizacji Programu i opiniowania szczegółowych rozwiązań. Do prac zespołu zaproszeni zostaną inne jednostki w drodze Porozumienia o partnerstwie, omówione zostaną role i zadania poszczególnych partnerów programu działającego na rzecz promocji zdrowia psychicznego, jako czynnik integrujący wszystkie środowiska.

Podmioty uczestniczące:

Zespół Szkół w Baruchowie,

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Baruchowie,

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie,

Gminna Biblioteka Publiczna w Baruchowie,

Punkt Konsultacyjny w Baruchowie,

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kłótnie.

V. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla gminy Baruchowo są środki własne Gminy, środki finansowe z Narodowego Funduszu Zdrowia, środki finansowe świadczeniodawców usług medycznych. W toku realizacji programu zakłada się możliwość pozyskania środków finansowych na jego kontynuowanie ze źródeł zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej.

VI. Wskaźniki monitoringu

Wskaźniki monitoringu: liczba przygotowanych i zrealizowanych programów i przedsięwzięć profilaktycznych, liczba osób którym udzielono świadczeń zdrowotnych, zaburzeń, liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy.

VII. Sposób sprawozdawczości

Podmioty realizujące Program będą przysyłać do Urzędu Gminy Baruchowo w terminie do 10 kwietnia informację dotyczącą realizacji zadań w roku poprzednim.

Do 15 maja każdego roku będzie opracowywane sprawozdanie roczne z wykonania zadań ujętych w Programie w roku poprzednim wg informacji przekazanych przez podmioty realizujące poszczególne zadania.

VIII. Prognozowane efekty

pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej oraz zrozumienie i akceptacja osób z zaburzeniami psychicznymi.

kształtowanie zachowań, stylów życia oraz radzenie sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

zwiększenie dostępności do świadczeń w zakresie porad psychicznych i psychiatrycznych.

IX. Podsumowanie

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla gminy Baruchowo, ma za zadanie zaprezentowanie przyszłym realizatorom wykazu problemów, które należy dostrzegać wokół siebie oraz listę celów, kierunków działania, które winny być uwzględniane dla osiągnięcia poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy Baruchowo podczas podejmowania różnych działań prozdrowotnych.

Przedstawiając niniejszy program należy stwierdzić, że niektóre elementy są już realizowane. Szereg propozycji wybiega jednak w przyszłość, a ich realizacja musi być rozłożona w czasie.

Przedstawiony „Program” nie ma charakteru jednorazowego, akcyjnego – jest to koncepcja długoterminowych, zintegrowanych i systematycznych działań.

Ważnym czynnikiem wpływającym na nasze zdrowie psychiczne oraz poczucie szczęścia i spełnienia w życiu jest rozwijanie własnych zainteresowań, praca, zabawa, nauka przez zabawę, edukacja, kultura i kultywowanie zdrowej filozofii życiowej, umiejętność dopasowania się i zharmonizowania swojego świata wewnętrznego ze światem zewnętrznym.

Przewodniczący Rady
Gminy Baruchowo

Jarosław Komorek

Uzasadnienie

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r (Dz. U. Nr 11, poz. 535 z późn. zm.) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Przyjęcie przez Radę Gminy Baruchowo „Programu ochrony zdrowia psychicznego na lata 2012 – 2015 dla gminy Baruchowo” służyć ma przede wszystkim promocji zdrowia psychicznego, zapobieganiu zaburzeniom psychicznym, polepszeniu dostępności do świadczeń pomocy zdrowotnej oraz wsparcia w środowisku rodzinnym i społecznym.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały uważa się za zasadne.

Przewodniczący Rady
Gminy Baruchowo

Jarosław Komorek